

УДК 327.51:351.746.1(477+437.6)
DOI 10.30970/vir.2018.45.0.9474

ВІЙСЬКОВА СПІПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА СЛОВАЧЧИНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

Наталія Мелінчук

*Державна прикордонна служба України,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
вул. 68 Десантників 10, м. Миколаїв, Україна, 54003, тел. (0512)-50-03-33,
e-mail: natalia.melinchuk@gmail.com*

Розглянуто прикордонне співробітництво між Україною та Словаччиною, що є одним з пріоритетних напрямів двосторонніх відносин обох держав. Автор статті наголошує на важливості підписання цілої низки документів, що регулюють транскордонне (міжрегіональне) співробітництво, зокрема: Закони України, міжнародні договори, накази Адміністрації Державної прикордонної служби України тощо. Військове співробітництво країн-партнерів у сфері захисту державного кордону полягає у співпраці, а саме: в галузі інформаційно-телекомунікаційних систем, у питаннях озброєння та роззброєння, у розвитку співробітництва з НАТО (наприклад, учбові маневри, пошукові операції, розробка Воєнних доктрин України та Словаччини) згідно норм міжнародного права, у космічних дослідженнях, у технічному консультуванні військових експертів, у протидії витоку інформації, що становить державну таємницю та ін. У Законі України «Про транскордонне співробітництво» зазначено, що «транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних і інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством». Серед актуальних проблем, пов'язаних з військовим співробітництвом України та Словаччини є захист кіберпростору та використання прикордонними службами баз даних програмно-технічного комплексу «ГАРТ» в інтересах національної безпеки, зокрема боротьба з організованою злочинністю, протидія незаконному перетину державного кордону мігрантами. Кіберзахист є складовою розвідувальної та контррозвідувальної діяльності двосторонніх відносин (наприклад, цим займаються Словацька інформаційна служба та Власна і внутрішня безпека Державної прикордонної служби України) для підтримання режиму у пунктах пропуску через українсько-словацький державний кордон. У Законі України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (стаття 4. Об'єкти кібербезпеки та кіберзахисту) зазначено, що об'єктами кібербезпеки є «держава, її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність».

Ключові слова: військове співробітництво; власна і внутрішня безпека; глобальна автоматизована інформаційна система «ГАРТ»; криптографічний захист інформації; Поліцейські сили Словаччини (словац. **Policajný zbor**).

Постановка наукової проблеми та її значення. Словацько-український кордон – кордон між Україною та Словаччиною, що існує з моменту набуття незалежності Словаччини 1993 р. Нинішній словацько-український кордон ще 1991–1992 рр. був чехословацько-українським кордоном, а до 1991 р. – кордоном між Чехословаччиною і Радянським Союзом. Словацько-український

кордон є також зовнішнім кордоном Європейського Союзу. Протяжність кордону зі Словаччиною становить 98, 5 км.

Недостатня теоретична дослідженість та визначення проблеми дослідження означеної теми зумовили її *актуальність*.

У Законі України «Про державний кордон України» зазначено:

«Україна, керуючись Конституцією України (254к/96-ВР), Декларацією про державний суверенітет України (55–12) та Актом проголошення незалежності України (1427–12), неухильно проводить політику миру, виступає за зміцнення безпеки народів України виходячи із принципів непорушності державних кордонів, які є відображенням територіальної цілісності, політичної та економічної незалежності, суверенітету та єдності України. Державний кордон України є недоторканим. Будь-які порушення його рішуче припиняються.

Стаття 1. «Державний кордон України»:

Державний кордон України є лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору.

Стаття 2. «Визначення державного кордону України і забезпечення його захисту та охорони»:

Державний кордон України визначається Конституцією (254к/96-ВР) та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Захист державного кордону України є невід'ємною частиною загальнодержавної системи забезпечення національної безпеки і полягає у скоординованій діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом. Ця діяльність провадиться в межах наданих їм повноважень шляхом вжиття комплексу політичних, організаційно-правових, дипломатичних, економічних, військових, прикордонних, імміграційних, розвідувальних, контррозвідувальних, оперативно-розшукових, природоохоронних, санітарно-карантинних, екологічних, технічних та інших заходів.

Координація діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави із захисту державного кордону здійснюється Державною прикордонною службою України.

Охорона державного кордону України є невід'ємною складовою загальнодержавної системи захисту державного кордону і полягає у здійсненні Державною прикордонною службою України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах, а також Збройними силами України у повітряному та підводному просторі, відповідно до наданих їм повноважень, заходів з метою забезпечення недоторканості державного кордону України.

Кабінет Міністрів України у межах своїх повноважень вживає заходів щодо забезпечення захисту та охорони державного кордону і території України» [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми. Наукові розвідки у вітчизняній і закордонній науці у сфері захисту державного кордону між

Україною та Словаччиною відсутні. Це й обумовило вибір теми нашого дослідження.

Нормативно-правова база між Україною та Словаччиною у сфері захисту державного кордону становить:

міжнародні договори:

1. «Договір між Україною і Словацькою Республікою про режим українсько-словацького Державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань» [1];

2. «Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною і Словацькою Республікою» [2];

міжнародні угоди:

1. «Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів» [20];

2. «Угода між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про передавання і приймання осіб через спільний державний кордон» [21];

3. «Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон» [22];

4. «Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю» [23];

5. «Угода між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух» [24];

6. «Угода між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки про спільне патрулювання українсько-словацького державного кордону» [25].

міждержавні протоколи:

1. «Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки про обмін інформацією» [12];

2. «Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Бюро Прикордонної поліції та поліції у справах іноземців Президії Поліцейського корпусу Словацької Республіки про напрями взаємодії оперативних органів» [13];

3. «Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про внесення змін та доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон» [14].

Закони України:

1. «Про державний кордон України» [3];

2. «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів» [4].

Укази Президента України:

1. «Про затвердження Угоди між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух» [26];

2. «Про затвердження Угоди між Україною та Словацькою Республікою про внесення змін до Угоди між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух» [27].

Розпорядження Кабінету Міністрів України:

1. «Про підписання Угоди про фінансування спільної операційної програми транскордонного співробітництва «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна» 2007–2013 рр.» [15];

2. «Про підписання Додаткової угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Договорів про фінансування Спільних операційних програм «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2007–2013 рр.», «Польща–Білорусь–Україна 2007–2013 рр.», «Румунія–Україна–Республіка Молдова 2007–2013 рр.» [16];

3. «Про підписання Додаткової угоди № 2 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Угоди про фінансування спільної операційної програми «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна, 2007–2013 рр.» [17];

4. «Про підписання Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Україна–Угорщина–Словаччина–Румунія 2014–2020 рр.» [18];

5. «Про підписання Додаткової угоди № 3 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Угоди про фінансування спільної операційної програми «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2007–2013 рр.» [19].

Постанови Кабінету Міністрів України:

1. «Про затвердження Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів» [9];

2. «Про денонсацію Угоди між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про передавання і приймання осіб через спільний державний кордон» [10];

3. «Про затвердження Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про внесення змін та доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон» [11].

Постанова Верховної Ради України: «Про ратифікацію Договору про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною та Словацькою Республікою» [8].

накази Адміністрації Державної прикордонної служби України:

1. Наказ АДПСУ №457/438/270 від 01.06.2005 р. «Про затвердження Переліку пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон України, у межах яких створюються або можуть створюватися зони митного контролю» [6];

2. Наказ АДПСУ № 277 від 14 квітня 2009 р. «Про оголошення Переліку пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон» [7].

Формулювання завдання дослідження. Завдання полягає у тому, щоб розглянути військове співробітництво України та Словаччини у сфері захисту державного кордону, зокрема, між Державною прикордонною службою України та Поліцейськими силами Словаччини (словац. **Policajný zbor**) у галузі криптографічного захисту інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інформація про пункти пропуску через державний кордон України підлягає криптографічному захисту, оскільки їй надано гриф секретності.

Згідно з «Угодою між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів» [20]: «Уряд України та Уряд Словацької Республіки далі «Сторони»,

маючи намір співпрацювати під час здійснення спільних проєктів насамперед в оборонній та військовій сферах,

бажаючи забезпечити захист таємної інформації та матеріалів у процесі обміну ними між організаціями Сторін,

маючи на меті встановити правила захисту таємної інформації та матеріалів, які можуть бути застосовані до всіх угод про співробітництво, що укладаються, і до надсилання запитів щодо обміну таємною інформацією та матеріалами,

уклали цю Угоду про таке:

Стаття 1. (а) *таємна інформація та матеріали* – інформація та матеріали будь-якого виду, які в інтересах національної безпеки країни-джерела згідно з її чинним законодавством підлягають захисту від несанкціонованого доступу і засекречені відповідною організацією, включаючи інформацію та матеріали, створені спільно організаціями Сторін у рамках співробітництва та засекречені на основі чинного законодавства держав Сторін та спільно погоджених критеріїв;

Стаття 6. «Грифи секретності»:

(1) Кожна Сторона надає таємній інформації та матеріалам іншої Сторони такий гриф секретності, який відповідає ступеню секретності еквівалентної власної таємної інформації та матеріалів.

(а) Під час здійснення передачі з України таємної інформації та матеріалів з грифом секретності «цілком таємно» у Словацькій Республіці їм надається гриф «*prisne tajne*».

(б) Під час здійснення передачі з України таємної інформації та матеріалів з грифом секретності «таємно» у Словацькій Республіці їм надається гриф «*prisne tajne*» або «*tajne*», і їх захищають відповідно до законодавства про охорону державної таємниці.

(в) Під час здійснення передачі із Словацької Республіки таємної інформації та матеріалів з грифом секретності «*prisne tajne*» в Україні їм надається гриф «цілком таємно».

(г) Під час здійснення передачі із Словацької Республіки таємної інформації та матеріалів з грифом секретності «*tajne*» в Україні їм надається гриф «таємно».

(2) Усі копії, переклади і нова інформація, створені в державі Сторони-одержувача в рамках передачі, що містить таємну інформацію, повинні мати гриф того самого ступеня секретності.

(3) Якщо Сторона-джерело змінює ступінь секретності таємної інформації та матеріалів, що передаються, вона повинна невідкладно поінформувати про це Сторону-одержувача. Сторона-одержувач не може змінювати ступінь секретності одержаної таємної інформації та матеріалів без письмової згоди Сторони-джерела».

Згідно Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» [5]:

«Засіб криптографічного захисту інформації – програмний, апаратно-програмний та апаратний засіб, призначений для криптографічного захисту інформації;

обладнання криптографічного захисту – обладнання, що функціонально взаємодіє та/або здійснює керування засобом криптографічного захисту інформації і відносно якого висуваються вимоги щодо побудови та умов експлуатації з метою унеможливлення впливу на криптографічні, інженерно-криптографічні та спеціальні якості засобу криптографічного захисту інформації».

Пункти пропуску через державний кордон України:

1. Малий Березний – пункт пропуску через державний кордон України на кордоні із Словаччиною.

Розташований у Закарпатській області, Великоберезнянський район, поблизу однойменного села на автошляху Р53. Із словацького боку знаходиться пункт пропуску «Убля», Пряшівський край, автошлях 74 у напрямку Снина. *Вид пункту пропуску* – автомобільний, пішохідний та для велосипедистів. *Статус пункту пропуску* – міжнародний. *Характер перевезень* – пасажирський, вантажний (до 3,5 т). Окрім радіологічного, митного та прикордонного контролю, пункт пропуску «Малий Березний» може здійснювати лише фітосанітарний, ветеринарний та екологічний контроль. Пункт пропуску «Малий Березний» входить до складу митного посту «Ужгород» Закарпатської митниці. Код пункту пропуску – 30506 10 00 (11).

2. Малі Селменці – пункт пропуску через державний кордон України на кордоні із Словаччиною.

Розташований у Закарпатській області, Ужгородський район, в однойменному селі на автошляху Т 0705. Із словацького боку знаходиться пункт пропуску «Великі Селменці», в районі Михайлівці, Кошицький край, на автошляху місцевого значення у напрямку Вельких Капушан. *Вид пункту пропуску* – пішохідний та для велосипедистів. *Статус пункту пропуску* – міжнародний, з 08.00 до 20.00 (за словацьким часом). *Характер перевезень* – пасажирський (громадяни України, Словацької Республіки та держав Європейського економічного простору). Пункт пропуску «Малі Селменці» може здійснювати лише радіологічний, митний та прикордонний контроль. Пункт

пропуску «Малі Селменці» входить до складу митного посту «Тиса» Чопської митниці. Код пункту пропуску – 30502 07 00 (17).

3. Павлове – пункт контролю через державний кордон України на кордоні зі Словаччиною.

Розташований у Закарпатській області, Ужгородський район, поблизу села Палло на автошляху Т 0702. Із словацького боку знаходиться пункт пропуску «Матьовце», район Михайлівці, Кошицький край, на автошляху місцевого значення у напрямку Вельких Капушан. *Вид пункту пропуску* – залізничний. *Статус пункту пропуску* – міжнародний. *Характер перевезень* – вантажний. Окрім радіологічного, митного та прикордонного контролю, пункт пропуску «Павлове» може здійснювати лише екологічний контроль. Пункт контролю «Павлове» входить до складу митного посту «Чоп–залізничний» Чопської митниці. Код пункту пропуску – 30501 06 00 (12).

4. Ужгород – пункт пропуску через державний кордон України на кордоні зі Словаччиною.

Розташований у Закарпатській області, Ужгородський район, поблизу однойменного міста на автошляхах Е50 та Е58. Із словацького боку знаходиться пункт пропуску «Вишне Німецьке», район Собранці, Кошицький край, на аналогічних автошляхах у напрямку Собранців. *Вид пункту пропуску* – автомобільний, залізничний. *Статус пункту пропуску* – міжнародний. *Характер перевезень* для автомобільного – пасажирський, вантажний; для залізничного – вантажний. Окрім радіологічного, митного та прикордонного контролю, автомобільний пункт пропуску «Ужгород» може здійснювати санітарний, фітосанітарний, ветеринарний, екологічний та контроль Служби міжнародних автомобільних перевезень. Залізничний пункт пропуску здійснює радіологічний, митний та прикордонний контроль. Пункт пропуску «Ужгород» входить до складу митного посту «Ужгород» Чопської митниці. Код пункту пропуску – 30506 09 00 (11).

5. Чоп (Страж) – пункт пропуску через державний кордон України на кордоні зі Словаччиною.

Розташований у Закарпатській області на залізничній станції Чоп у місті Чопі на залізничному відрізку Чоп–Словенське Нове Место (Словаччина). Через українське місто проходить європейських автошлях Е573. Зі словацького боку знаходиться пункт пропуску «Черна-над-Тісоу», район Требішов, Кошицький край. *Вид пункту пропуску* – залізничний. *Статус пункту пропуску* – міжнародний. *Характер перевезень* – пасажирський, вантажний. Окрім радіологічного, митного та прикордонного контролю, пункт пропуску «Чоп» може здійснювати санітарний, фітосанітарний, та ветеринарний контроль. Пункт пропуску «Чоп» входить до складу митного посту «Чоп–залізничний» Чопської митниці. Код пункту пропуску – 30501 03 00 (12).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналіз джерельної бази дозволив дійти висновку того, що означена проблема не була об'єктом спеціального вивчення у вітчизняній політичній науці та у військській справі.

Перспективи подальших досліджень: результати дослідження можуть бути використані в процесі професійної політичної та військової підготовки студентів/курсантів, магістрів та аспірантів/ад'юнктів за різними напрямками, втім числі під час викладання спецкурсів військової спрямованості політико-правничого характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Договір між Україною і Словацькою Республікою про режим українсько-словацького Державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань. – Документ 703_001, чинний, поточна редакція – Ратифікація від 15.07.1994, підстава 114/94-вр [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (21 грудня 2017 р.).
2. Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною і Словацькою Республікою. – Документ 703_150, чинний, поточна редакція – Ратифікація від 24.02.1994, підстава 4022-12 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
3. Закон України «Про державний кордон України». – Документ 1777-12, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.02.2017, підстава 1641-19 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://www.zakon2.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
4. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів». – Документ 2938-14, чинний, поточна редакція – Прийняття від 10.01.2002 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).
5. Закон України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України». – Документ 3475-15, чинний, поточна редакція – Редакція від 09.12.2015, підстава 766-19 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
6. Наказ АДПСУ №457/438/270 від 01.06.2005 р. «Про затвердження Переліку пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон України, у межах яких створюються або можуть створюватися зони митного контролю». – Акти АДПСУ до 2015 р. – 002 Охорона державного кордону (загальні питання) [Офіційна сторінка Державної прикордонної служби України]. – URL: <http://dpsu.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
7. Наказ АДПСУ № 277 від 14 квітня 2009 р. «Про оголошення Переліку пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон». – Акти АДПСУ до 2015 р. – 002 Охорона державного кордону (загальні питання) [Офіційна сторінка Державної прикордонної служби України]. – URL: <http://dpsu.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
8. Постанова Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною та Словацькою Республікою». – Документ 4022-12, поточна редакція – Прийняття від 24.02.1994 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів». – Документ 1434-98-п, поточна редакція – Прийняття від 14.09.1998 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про денонсацію Угоди між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про передавання і приймання осіб через спільний державний кордон». – Документ 1513-2000-п, поточна редакція – Прийняття від 04.10.2000 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про внесення змін та доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон». – Документ 710-2015-п, чинний, поточна редакція – Прийняття від 16.09.2015 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

12. Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки про обмін інформацією. – Документ 703_085, чинний, поточна редакція – Підписання від 15.04.2010 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).

13. Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Бюро Прикордонної поліції та поліції у справах іноземців Президії Поліцейського корпусу Словацької Республіки про напрями взаємодії оперативних органів. – Документ 703_045, чинний, поточна редакція – Підписання від 26.10.2005 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

14. Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про внесення змін та доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон. – Документ 703_098, чинний, поточна редакція – Затвердження від 16.09.2015, підстава 710-2015-п [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

15. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про підписання Угоди про фінансування спільної операційної програми транскордонного співробітництва «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна» 2007–2013 рр.» – Документ 1615-2009-р, чинний, поточна редакція – Прийняття від 23.12.2009 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

16. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про підписання Додаткової угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Договорів про фінансування спільних операційних програм «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2007–2013 роки», «Польща–Білорусь–Україна 2007–2013 роки», «Румунія–Україна–Республіка Молдова 2007–2013 роки». – Документ 845-2012-р, чинний, поточна редакція – Прийняття від 31.10.2012 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

17. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про підписання Додаткової угоди № 2 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Угоди про фінансування спільної операційної програми «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна, 2007–2013». – Документ 1387-2015-р, чинний, поточна редакція – Прийняття від 25.12.2015 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

18. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про підписання Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Україна–Угорщина–Словаччина–Румунія 2014–2020 роки». – Документ 1005-2016-р, чинний, поточна редакція – Прийняття від 14.12.2016 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

19. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про підписання Додаткової угоди № 3 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, до Угоди про фінансування спільної операційної програми «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2007–2013 роки». – Документ 1046-2016-р, чинний, поточна редакція – Прийняття від 21.12.2016 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

20. Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів. – Документ 703_006, чинний, поточна редакція – Редакція від 22.06.2006, підстава 703_069 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (09 січня 2018 р.).

21. Угода між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про передавання і приймання осіб через спільний державний кордон. – Документ 703_053, втратив чинність, поточна редакція – Денонсація від 04.10.2000, підстава 1513-2000-п [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

22. Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про пункти пропуску через спільний державний кордон. – Документ 703_063, чинний, поточна редакція – Редакція від

06.02.2015, підстава 703_098 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

23. Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю. – Документ 703_044, чинний, поточна редакція – Підписання від 05.12.2000 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

24. Угода між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух. – Документ 703_076, чинний, поточна редакція – Редакція від 17.06.2011, підстава 703_090 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

25. Угода між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки про спільне патрулювання українсько-словацького державного кордону. – Документ 703_093, чинний, поточна редакція – Підписання від 30.10.2013 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

26. Указ Президента України «Про затвердження Угоди між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух». – Документ 697/2008, чинний, поточна редакція – Прийняття від 06.08.2008 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

27. Указ Президента України «Про затвердження Угоди між Україною та Словацькою Республікою про внесення змін до Угоди між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух». – Документ 1056/2011, чинний, поточна редакція – Прийняття від 23.11.2011 [Офіційна сторінка Верховної Ради України]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (10 січня 2018 р.).

Стаття надійшла до редколегії 10.06.2018

Прийнята до друку 01.09.2018

MILITARY COOPERATION OF UKRAINE AND SLOVAKIA IN THE SPHERE OF DEFENCE OF STATE BOUNDARY

Natalia Melinchuk

*State Border Guard Service of Ukraine,
Petro Mohyla Black Sea State University,
68, Desantnykiv Str., Mykolaiv, Ukraine, 54003, tel. (0512) 50-03-33,
e-mail: natalia.melinchuk@gmail.com*

This article reviewed cross-border cooperation between Ukraine and Slovakia, which is one of the priority directions of bilateral relations of both countries. The author emphasizes the importance of signing a number of documents regulating cross-border (interregional) cooperation, in particular: Laws of Ukraine, international treaties, orders of the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine, etc. The military cooperation of the partner countries in the sphere of the protection of the state border is in cooperation, namely: in the field of information and telecommunication systems, in matters of arms and disarmament, in the development of cooperation with NATO (for example, educational maneuvers, search operations, development of the Military Doctrines of Ukraine and Slovakia) in accordance with the requirements of international law, in space research, in the technical advice of military experts, in counteracting the leakage of information constituting state secrets, etc. The Law of Ukraine «On Transfrontier Co-operation» states that «cross-border cooperation is joint actions aimed at establishment and deepening of economic, social, scientific, technological, environmental, cultural and other relations between the subjects and participants of such relations in Ukraine and relevant subjects and participants in such relations from neighboring states within the limits competence defined by their national law».

Protection of cyberspace and use of databases of «GART» software and hardware complex by border services in the interests of national security, in particular for the fight against organized crime, countering the illegal crossing of the state border by migrants are among the topical issues related to the military cooperation between Ukraine and Slovakia. Cyber defense is a component of intelligence and counter-intelligence activities of bilateral relations (for example, the Slovak Information Service and the Inherent

and Internal Security of the State Border Guard Service of Ukraine are engaged in it) for maintaining the regime at checkpoints of the Ukrainian-Slovak border. The Law of Ukraine «On the Basic Principles of Cybersecurity of Ukraine» (Article 4. Objects of Cybersecurity and Cyber Defense) states that the objects of cybersecurity are «the state, its constitutional system, sovereignty, territorial integrity and inviolability».

Key words: military cooperation; inherent and internal security; GART global automated information system; cryptographic information protection; Police forces of Slovakia (Slovak **Policajný zbor**).